

Н.А. Скриннік, канд. філол. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Муравйова, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗВО В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Організацію самостійної роботи студентів у курсі іноземної мови не можна розглядати як ізольовану проблему. Загальновідомо, що вона є органічною частиною навчального процесу, передумовою успішної реалізації програмових вимог з вищезазначеної дисципліни. Особливого значення при цьому все більше і більше набувають самостійні завдання, оскільки жоден курс навчання іноземної мови не дає студентам повного оволодіння мовою, а тільки допомагає їм здолати труднощі у процесі засвоєння знань та їх подальшого вдосконалення.

Мета самостійної роботи – активізувати пізнавальну діяльність студентів у навчальному процесі, розвинути їх мовленнєві навички та вміння, допомогти тим, які мають слабку підготовку з іноземної мови.

Основні завдання самостійної роботи – розширити мовну практику студентів, сприяти досягненню практичної мети навчання.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів навчального процесу, отже являє собою систему організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на підготовку фахівців за напрямками і спеціальностями. Залежно від місця і часу проведення, характеру керівництва з боку викладача і способу контролю за її результатами, існують наступні види самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови:

- самостійна робота під час основних практичних занять;
- самостійна робота під контролем викладача у формі планових консультацій, творчих контактів, заліку;
- позааудиторна самостійна робота при виконанні студентом домашніх завдань навчального і творчого характеру.

Традиційно самостійна робота студентів проводиться за такими формами:

- індивідуальні (реферативні повідомлення, курсове, дипломне проектування, самостійна науково-дослідницька робота, індивідуальні консультації, олімпіади тощо);
- групові (проектне та проблемне навчання, навчання у співпраці, ігрове проектування, групові консультації, факультативні заняття, заняття в гуртках);

– масові (проектне навчання, програмоване навчання).

Важливим елементом самостійної навчальної діяльності студентів при оволодінні іноземною мовою є використання відео- та аудіоматеріалів. Робота з такими матеріалами урізноманітнює види діяльності студентів, підвищує рівень мотивації вивчення іноземної мови, дає можливість працювати з аутентичними зразками мови, що є особливо актуальним з огляду на відсутність іншомовного оточення. Використання сучасного, актуального й цікавого відеоматеріалу сприяє підвищенню пізнавальної активності студентів, надає їм можливість отримати великий обсяг соціокультурної інформації. Завдання, що виконуються перед переглядом відеозапису, містять вправи на прогнозування змісту фільму, роботу з лексикою, налаштування студентів на сприймання відповідного матеріалу. Слід звернути увагу на те, що низка вправ сприяє активізації не лише лексичного, але й граматичного матеріалу. Залучення до навчального процесу інформаційних технологій (включаючи самостійну роботу студентів) дає доступ до автентичних джерел інформації, можливість спілкування з носіями мови, використовуючи блоги, соціальні мережі.

Традиційно самостійна робота студентів займає значний обсяг у процесі оволодіння іноземною мовою, особливо при засвоєнні лексичного, граматичного матеріалу, при розвитку навичок писемного мовлення та читання. Підручники, довідники, словники, технічні засоби та мережа Інтернет надають студентам можливість самостійно опрацювати матеріал та удосконалювати знання з іноземної мови.

Враховуючи обмежений обсяг годин в навчальному плані, студентам доцільно давати більшу кількість домашніх завдань, регулюючи при цьому типи вправ в аудиторії і вдома. Для домашньої роботи більш доцільні вправи, що вимагають роботу довгострокової пам'яті, наприклад асоціативне мислення. Домашнє завдання створює можливість для екстенсивної роботи, наприклад запам'ятовування лексики, рецептивних навичок. Тому домашня робота є ланцюжком між аудиторними заняттями й позааудиторними, тобто домашня робота закріплює вивчене і може використовуватись дуже перспективно, наприклад, для ознайомлення з матеріалом, який буде вивчатись на наступному занятті.

Таким чином, самостійна робота є складовою частиною системи навчання у ЗВО. Організація самостійної роботи студентів на різних етапах навчально-пізнавальної діяльності сприяє підвищенню результативності навчання, розвиває довірливу увагу студентів, формує в них здатність міркувати, розвиває активність та самостійність.